

Slags Undersøgelser hele Landet til Gode, men negtes kan det ikke, at de tiltrække sig mest Opmærksomhed i den Stræbs, i hvilken de anstilles. Egentlig tror jeg, at det ikke er tilstrækkeligt at have Videnskabsmanden med Assistenten; der maa tillige ikke saa ringe Opoffrelser til af private Mænd i de Egne, i hvilke Forsøgene anstilles, men dem kan man vistnok ogsaa gjøre Regning paa i den nævnte Egn af Landet. Jeg skal altsaa henlede Opmærksomheden paa, om ikke denne Konto kunde trænge til en Udvidelse. Endelig er der den bekjendte Forsøgsanstalt, som vi her oftere have talt om, og som den meget ærede Indenrigsminister flere Gange har udtalt sig for, jeg antager ikke, at den meget ærede Minister har glemt den. Skulde den ærede Minister nu være stemt for leilighedsvis at komme med Noget i den Retning, have vi en Udtalelse fra det ærede Medlem her foran (Th. Nielsen), der viser, at det kan finde Støtte ogsaa fra anden Side her i Salen. Jeg skal nu ikke forbyde mig mere i denne Materie. Jeg vilde maasse ikke have sagt dette, naar der ikke fra anden Side var blevet givet Anledning dertil. Jeg er nemlig altid meget forsigtig og beskedn med Denhyn til det, jeg vover at bede de Herrer understøtte. Men, som sagt, det ærede Medlem har givet mig en særlig Anledning, saa at jeg har troet denne Gang at kunne bede om lidt Mere paa dette Punkt.

Den næste Post paa Finantslovsforslaget er Præmier for ypperlig Dyrkning af Huslodder. Denne Post gjorde jeg ifjor til Gjenstand for nogen Dmtale, og jeg skal ogsaa iaar tillade mig at gjøre nogle enkelte Bemærkninger om den. Først skal jeg tillade mig at gjentage, at jeg vedblivende maa være af den Mening, at det er uhenfigtsmæssigt at sætte Statens Tilskud i Forbindelse med Landboforeningernes Tilskud. Dette turde være en høist ulige og høist uheldig Fordeling og det bevirker, at Egne, i hvilke der er en ikke ringe Brug for denne Bevilling, faae en meget lille Bevilling, fordi Landboforeningerne i saadanne Egne ikke ville træde til. Jeg tror, det var rigtigt, at Statens Tilskud uddeles aldeles uafhængig af Landboforeningerne. Det er dog ikke min Mening, at den ærede Minister ikke alligevel skulde bruge Landboforeningerne som Organ for Undersøgelsen og Uddelingen; tværtimod, det tror jeg, han vilde være nødt til, og dertil vilde de selvfølgelig ogsaa være villige, idet de saa havde Lov til frivillig at yde, hvad de ville. Skulde det være fornødent at faae Kontoen forhøjet, forekommer det mig ogsaa, at man kunde gjøre det, og jeg antager ikke, at man vil være uwillig til at forhøje denne Konto, som har gjort sin store Nytte og mere og mere vil kunne komme til at gjøre det. Jeg skal tillige henlede Opmærksomheden paa, at man egentlig savner en nogenlunde fylldig Beretning om de Undersøgelser og Resultater, som foreligge i Genhold til givne Bevillinger.

Det var ønskeligt at faae en sammenarbejdet Beretning fra Landets forskjellige Egne om, hvad der i den Retning er udrettet. Jeg skal blot gjøre opmærksom herpaa, fordi der fra en enkelt Egn, nemlig fra Lolland-Falster, foreligger en saadan Beretning, som i allerhøjeste Grad fortjener Opmærksomhed; den er meddelt i det kongelige Landhusholdningselskab, og saavidt jeg veed, vil den blive tilgængelig med det Første i Landhusholdningselskabets Tidsskrift. Beretningen er forfattet af Forpagter Bockelmann paa Lolland; det er et Bidrag, der er værdifuldt og har megen Interesse for dem, der beskæftige sig med Sagen. Jeg tror imidlertid, som sagt, at det vilde være ønskeligt, om man i større Omfang kunde faae saadanne Beretninger sammenarbejdede og udgivne; men det vil være umuligt at faae det, naar man ikke faar en Bevilling dertil, saa at den meget ærede Indenrigsminister vil kunne tage Sagen i sine Hænder. Den Kultur, som man gennem Præmier søger at belønne og fremme paa Husmandslodder, er lykkedes paa adskillige Steder, og jeg kan gjerne sige, at den er lykkedes i meget forbausende Omfang. Jeg kjenner og adskillige ærede Medlemmer kende Husmandslodder, der fra Eierens Side ere behandlede saaledes, at de maa siges at staa i allerførste Række af vort Landbrug. Det er Bebrister, hvor man ved Siden af Kohold, i det Væsentlige har bevaret sin Driftsmaade og er gaaet over til delvis Benyttelse af Spaden, saaledes at man ikke graver hele Husmandslobden hvert Aar, men en eller to Lodder af den. Man bruger Staldfodring for Røer og forøvrigt Rodfrugtaul og nogenlunde rationel Frugtsølge. Det er muligt ved Gjødnings Anvendelse at komme vidt, og det er i Virkeligheden lykkedes, men naar jeg siger, at det er lykkedes, er det kun paa enkelte Punkter. Thi jeg maa her tilføie, at man kan træffe een saadan enkelt Husmand i en Landsby, og der kan bo 25 andre Husmænd omkring ham, og ikke en af dem sætter sig i Bevægelse. Det er ingenlunde ualmindeligt. De beundre denne Mand og yde ham deres Anerkjendelse, men have ikke selv personlig Energi og Dygtighed til at gribe Sagen an. Derfor er det nødvendigt, at Exemplet holdes dem for Die, og det er i høi Grad hensigtsmæssigt, at det belønnes. Det er hensigtsmæssigt, at det belønnes, naar det fortjener det; men det er i høi Grad uhenfigtsmæssigt, at det belønnes, naar det kun er halvgjort Arbejde, naar det kun er lidt, at den Vedkommende udmærker sig fremfor Andre. Man skal ikke belønne Andre end dem, som have gjort et virkeligt Brud med Fortidens Drift af Husmandslodder. Af dem er der ikke saa, og de fortjene stor Anerkjendelse. Det er muligt at løfte Driften af Husmandslodder op til en betydelig Høide, og gjør man det, er det ikke alene en Binding for denne Klasse Mebborgere, men for det hele Land. Det var den ene Bevægelse; den